

"TKP'nin Sesi"

(öylene kadarki yayın)

20.Ocak 82

Bu yayınıımızda haberlerimizden sonra Nazım Hikmet 80. yaşında özel programımızı dinliyeceksiniz.

/haber bülteni tekrar: 19.1.82'den)

Yayının sonunda Nazım Hikmet'in kendi sesinden şiirler verildi.

Spikerler: Neck. ve Den.

"TKP'hin Sesi"

N. -- Yıl 1902. Selanik. Bu şehirde, Türk halkının en büyük şairi Türkiye Komünist dediği, ama kendi deyimiyle "yüreğini kafasını kalemini boydan boya ömrünü halkına vermiş olmakla övünen sıradan bir Türk şairi, Türkiye Komünist partisinin yigit bir savaş eri doğdu. Nazım Hikmet! Bu gün 20 Ocak 1982 "azımın 80. Yaş gününü kutluyoruz. Onun halkının, yurdunun bağımsızlığı, gelecek güzel günler için savaşımı daha henüz 15 yaşındayken 1917'de Deniz Harp Okuluna girmesiyle başlar. 1919'da Hamidiye Zırhlısındaki subayların işgal kuvvetlerine teslim olmalarına karşı çıktı diye Deniz Harp Okulundan atılır. İstanbul'da ülkenin işgal edilmesine karşı düzenlenen toplantılara, gösterilere katılır. 1921'de "urtuluş hareketine katılmak üzere 3 arkadaşı ile birlikte

Anadolu'ya geçer. Ve bundan sonra artık Nazım için tutuklanmalar, sürgünler, yurt dışına kaçmalar ve uzun yıllar hapislerde geçen bir yaşam başlar.

D. --- Anadolu'ya geçtikten sonra Ineboluya gelen Nazım burada Alman-
yadan gelen Spartakist Türk komünistleriyle tanışır. Marksı, Engelsi
ilk kez onlardan duyar. Büyük Ekim devriminin bunlardan öğrenir.
Ve 1921 yılında devrimin ~~devrimini~~ duyduğu inanç ve coş-
kuyla Sovyetler devrim ülkesini görmek için Sovyetler Birliğine git-
mek için Trabzona gelir. Burada da 28-29 Ocak 1921'de Karadenizde bur-
juvazinin boğarak öldürttüğü Mustafa, Suphi, Ethem ~~Rejatlara~~ Rejatlara, onbeş-
lerin öyküsünü dinler. 1921'de Tiflis ve Batum üzerinden Moskova'ya
~~Varır~~ gelir. Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesine devam etmeye başlar.

N. 1923'de Türkiye Komünist Partisine girer. Türkiye Komünist Partisine üye olması Nazımın kişiliği, savaşımının ve sanatının yönünün belirlenmesinde en büyük etken olur. Ölünceye kadar ~~ölmeye kadar~~ kendini ve kalemini partinin gösterdiği yolda geliştirir, partiye adar. Oldüğünde merkez komitesi üyesidir. 1924 te tekrar Türkiye'ye döner. TKP'nin yayın organları Urag-Çekiç ve Aydınlıkta çalışır. Fakat 1925 yılındaki Ürt isyanını gerekçe ^{göstermek} ~~sayarak~~ hükümet Takriri Şukun yasasını çıkartır. İlerici güçler üzerinde ağır baskılar başlar. İlerici yayın organları kapatılır. ^{bu} komünist avıdır başlar. Nazım parti kararıyla bir yeraltı ^{matbaası} kurma göreviyle İzmir'e gönderildi. Ancak sürekli polis takibatından kaçmak için parti tarafından gizlice Moskova'ya

gönderildi. Yine de gıyabında ~~kendisini~~ ^{onu} 15 yıla mahkum ettiler.

Fakat 1928'de tekrar Türkiye'ye dönerken Hopa'da yakalandı. 7 ay tutuklu kaldı. Bundan sonra birbiri ardına tutuklamalar takip etti.

Burjuvazinin tüm baskısına karşı susmadı. İşçi sınıfımızın, emekçi halkımızın haklarını savunmaya ~~devam etti.~~ Burjuvazinin iç yüzünü

sergilemeye devam etti. 1931'de tuturmak için , komünizm propagandası, isyan kışkırtıcılığı yapmakla suçlayarak tutukladılar. Ama bu suçlamalarına kanıt bulamadılar. ^{Azımlı} Serbest bırakmak zorunda kaldılar. Ardında

1932'de yine komünizm propagandası yaptığı suçlamasıyla tekrar tutukladılar. Savcı ^{mm} ölüm cezası istemesine karşı 5 yıl hapse mahkum oldu.

Ama Cumhuriyet'in 10. yılında çıkan aflla tekrar serbest bırakıldı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

D. -- Bundan sonra artık Nazım'ın en büyük hapislik dönemi geldi. 1938'de orduyu isyana teşvik suçuyla tutuklanarak 15 yıl, ardından birde 20 yıl hapse mahkum edildi. 1950 yılında serbest bırakılıncaya kadar tam 13 yıl zindanlarda yattı. Cezasının çoğunu Bursa hapishanesinde çekti. Hapisliğinin 10. yılında şöyle sesleniyordu: Şiir: "evdalınız "ömünis" tir. sayfa 46. ⁸²⁸ ~~bu dönemde yazdığı şiirler, bugün hala birçok devrimcinin inancını ayakta tutuyor. Onlara güç veriyor. Şiir: Hapiste yatacak Olana öğütler. sayfa 61~~

D. -- Uzun hapislik yılları Nazım'ın iradesini bükemedi. İnancını yıkamadı. Nazım susmadı. Onu susturamadılar. Savaşını hapishane içinde devam etti. Hapishane duvarlarını aştı. Şiirleriyle halkına ulaştı. Bu dönem de yazdığı şiirler bugün hala birçok devrimcinin inancını ayakta tutuyor. Onlara güç veriyor. ^{med} Şiir: "Hapiste yatacak Olana öğütler sayfa 61"

D. -- 1946 yılından itibaren Bursa ~~xx~~ hapishanesinden çıkarılan şiirleri

bütün yurttan elden ele, ağızdan ağıza dolaşmaya başladı. Şiirleri yalnız Türkiye'de değil, Sovyetler Birliği, Amerika Birleşik Devletleri, Fransa, Latin Amerika ülkeleri gibi bir çok ülkede yayıldı. Şarkılar uyandırdı. 1949 yılında Paris'te "Nazım Hikmet'i Kurtarma Komitesi" kuruldu. "Nazım Hikmet Serbest bırakılmalıdır" belgisi altında bir kampanya başlatıldı. Komite yayınladığı bildirilerle dünya kamuoyunun Nazım'ın serbest bırakılması için yardımı çağırdı. Bu çağrıya Pablo Neruda, Pablo Picasso, Jorj Amado, Jan Pol Satr, Bertold Brecht gibi sayısız yazar, müzisyen, ressam, bilgin katıldı. Unesco, Uluslararası Demokratik Gençler Federasyonu, Uluslararası Demokrat Hukukcular Birliği çağrıya katılan ~~çok~~ örgütler arasındaydı. Birçok ülkenin Dünya Barış Komiteleri

Yazarlar Birliği Türkiye Hükümetine protesto telgrafları yağdırmaya başladılar. Türkiye içinde de üniversitelerde birçok okullarda , çeşitli şehirlerde Nazım kurtarma kampanyasına katılan komiteler kuruldu. Yüzlerce adrese Nazımın portresinin olduğu ve Nazım kurtarınız çağrısı yazılı kartlar gönderildi. Türk Barış Komitesi organı barış dergisi şöyle yazıyordu. "Halk tarih memleketimiz tarihinde ilk defa politik görüşlerine bakmadan binlerce insan birleşmiştir. Hepsi aynı talepte bulunuyor. Nazım Halkın hürmeti serbest bırakılmalıdır. Ama burjuvazi dayatıyordu, Nazım'a. "a Komünist olmaktan vazgeç, ya da hapiste çürümeyi seç. ~~Ama~~ Nazım yine boyun eğmedi. ~~Dışarıdaki~~ ~~kendisi~~ yurt içinde ve dışarıda kendisinin serbest bırakılması için

savaşım verenlere destek olmak için açlık grevine başladı. Ve açlık grevinin beşinci gününde dışarıdakilere şöyle sesleniyordu. Şiir:

(Bir Açlık Grevinin Beşinci Gününde. Büyük Atatürk sayfa 61)

Onunda 14 Mayıs 1950 ~~demokratik~~ seçimlerinden sonra çıkarılan bir
ağla serbest bırakıldı. Ve 13 yıl aralıksız süren ^{mahpusluğu} hapis yaşamı sona er-
di. Ama gericiğin burjuvazinin baskıları son bulmadı. Serbest bırak-
mak zorunda kaldığı Nazım saldırıları aralıksız devam etti. ~~Şiir~~ Ve
Nazım parti kararı ile yurt dışına ^{çıkartıldı} ~~çıkartıldı~~. Ve ölünceye kadar canın
dan çok sevdiği, üzerine şiirler ^{700'den fazla} ~~duşmuş~~ memleketini bir daha göremede
yurt dışında öldü.

Nazım partili bir sanatçıdır. Yurdunu bir an, bir dakika bile aklından
çıkarmamıştır. Kendisi sanatını şöyle anlatır: Şiirimin kökü yurdumun

topraklarındadır. Ama dallarıyla bütün topraklara, Doğuda, güneyde, kuzeyde "atıda uçsuz bucaksız yayılan bütün topraklara, o topraklar üstünde kurulmuş medeniyetlere, bütün dünyamıza uzanmak istedim. İnsan oğlu, nerde, ne zaman ve hangi ~~ilkada~~ dilde olursa olsun, yüreğime ve kafama uygun bir şiir söylemişse , ondan bir şeyler öğrenmeye çalıştım. Kullandığım aleti gücümün yettiği kadar yontmaya, söylemek istediğim türküleri en temiz bir sesle söyleyebilsin diye işlemeye çalıştım. Adı ırkı milliyeti ne olursa olsun milli bağımsızlık sosyal adalet barış için dövüşen her halkın savaşlarını şiirlerimide övdüm. Onların zaferlerini, yenilgilerini, sevinçlerini acılarını kendi öz halkımın zaferleri, yenilgileri, acıları sevinçleri bildim. ~~Yalnız~~ Bu duygular Nazımın tüm şiirlerinde yansır.

tüm eserlerinde

Nazımın 61 yıllık ~~yaşamı~~ yaşamı 3 Haziran 1963 te noktalandı. Ölümünden sonra dostlarından biri şöyle diyordu. "Çarşamba günü Sovyet başkenti

Nazım Hikmet'e görkemli bir tören yapacak. Türk halkının destansı kahramanı, komünist şair, yokluğu her geçen saat daha da acılı gelen dost. Öğleden sonra pekçok kahramanın yattığı Novo-Deviçi mezarlığında ona veda etmek gerekecek. Nazımın dostu böyle diyor. Şimdi Moskova'da kahramanlar mezarlığında yatmakta olan Nazımın ise bizlere şöyle vasiyet ediyor. (Şiir: Vasiyet sayfa 207.)

Bugün Nazım Türkiye halkının yüreğinde yokluğu her gün daha çok duyularak büyük bir sevgiyle yaşıyor. Dünyanın tüm barışsever güçleri onun şiirlerini yaşıyor. Bugün onun tüm yaşamı, tüm şiirleri, tüm eserleri halkın gerçek sanatçısı olmak isteyenlere bir çağrıdır. Onun bıkmadan usanmadan uğrunda savaştığı ülkülerin yolundan yürümek halkının yanında olmak isteyen tüm sanatçıların onurlu bir görevi olmalıdır.